

kisdobos

1987. FEBRUÁR

Közel ezer évvel ezelőtt, 997-ben, amikor Géza nagyfejedelem elhalálozott, fia, István tizenhét-húsz éves ifjúember lehetett. Örökölte apja terveit és nála is jobban értette, mi a teendő.

Próbáljuk elképzelni, milyen volt a fiatal István.

A róla készült képek ősz szakállú aggyastánnak ábrázolják, holott csaknem egész bizonyosan nem viselt szakállt. Fiatalabb éveiben semmi esetre sem. A honfoglaló magyarok nagy bajuszt növesztettek, de szakállukat beretválták.

A fiatal István minden bizonnyal beretvált arcú, barna, körbenyírt hajú, nyugati lovagforma ifjú lehetett. Kortársaihoz képest magas volt, mint általában az Árpádok, de mai mértékben ez a magas termet alig érhetette el a középezt, minthogy a honfoglaló magyarok és közeli utódai alacsony emberek voltak. István később felső ajkát elfedő, tömört bajuszt növesztett.

István a római pápától, Szilvesztertől kapott koronát. A középkorban kétféle uralkodói koronát ismertek. Aki nyitott koronát, azaz díszes aranypántot hordott, az hűbéres fejedelem volt, vagyis függött egy mástól, egy hatalmasabb uralkodótól. Aki azonban zárt koronát viselt — Istváné is ilyen volt —, az nem ismert el más királyt vagy császárt maga fölötte.

István 1001-től volt az új állam királya, és 1038-ban bekövetkezett haláláig uralkodott.

Képünk az idősebb Istvánt ábrázolja.

(Hegedüs Géza *Korona és kard* című könyve alapján)

Klimkovits Béla: Szent István

Kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetsége lapja a 6—10 éveseknek. XXXVI. évf., 2. sz. Főszerkesztő: Jani Gabriella. Kiadja: az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György. Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374, telefon: 116-660. Készült a Kossuth Nyomdában 86.0822. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató. Index: 25442, HU ISSN 0450-3287.

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postaflók 100. 1502, telefon: 660-162. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR), Budapest V., József nádor tér 1. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra. Megjelenik évenként tíz alkalommal. Előfizetési díj egy évre 60 Ft. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. A címlapunkon a Farsangi bolondkerék, Kunkovács László felvétele.

A szerkesztőbizottság tagjai: T. Aszódi Éva, Hankovszky Valéria, dr. Havas Péter, Jani Gabriella, Kass János, Nagy Katalin (elnök), Orgoványi Anikó, Trencsényi László.

Verbőczy Antal

A sértődött szélkakas

Egy szorgalmas
szélkakas,
— bár az idő
zord ott —

kéményén, mely
jó magas
folyton firgett-
forgott.

S míg vitézül
a szélnek
tartotta a
hátát,

csélcspot az
emberek
övele
példázták.

Szép napon a
szélkakas
megunta a
dolgot,

kéményén, mely
jó magas
többé már nem
forgott.

Berozsdállott
szótlanul,
széllel már nem
küszköd,

becsmérlői
ott alul
nyelhetik a
füstöt.

Kormos István

Álom

Elaludt egy fűszál hegyén
éhségiben három szegény,
szemükön rét csöndje legel,
futkorásznak álmuk egén.

Kiflit rág az egyik szegény,
perecet a kisebb legény,
a harmadik előttük áll:
cipó van a feje helyén.

Vallató Géza

Csepűrágó Tátorján

Kerek erdő hűvösében
zöld sáternak közepében
vendégmanó Tátorján
felmászik a lajtorján
Ingó-bingó lajtorján
tótágast áll furulyál
Csepűrágó Tátorján
Megtapsolja a zsizsik
a gomba meg kalapozik

Kiss Benedek

Anyja lánya

Kenyeret főzök,
gombócot sütök —
anyám tanított,
anyámra ütök.

Vizet aprítok,
rántom a tejet —
én anyámnál is
jobb szakács leszek!

Gergely Márta

U-GU

Éjszaka meleg, sűrű eső esett, még hajnalban is szemerkezt, amikor U-gu felébredt. Az avar gödreiben kicsi tócsák csillogtak. U-gu gondolt egyet, jól megfürdött, lemosta magáról a port, a sárt, a vérfoltokat, sokáig tisztogatta csőrét is egy vékony ágacskával. Éppen mire elkészült, fölkelt a nap. Megrázta magát, egy kicsit elrendezgette a tollát, hogy addig is, amíg kinő az új, ne lássék meg, mennyit tépett ki belőle Csakli, a kamasz szarka.

— Alig ismertem rád — mondta Kek, ahogy kinyitotta a szemét. — Egészen megváltoztál!

— Fürödj meg te is — tanácsolta neki U-gu. — Rád fér!

Kíváncsian várta, mit felel erre a kis karvaly. Kek mogorván nézegette a tócsát, még a tollát is felborzolta, annyira nem volt kedve a fürdéshez, de aztán mégis elszánta magát, belelépett a vízbe.

— No jó — mondta U-gu. — Most te csak maradj itt az alsó ágon és őrködj. Ha valami gyanúsat hallasz vagy látsz, mondd azt, hogy Kek. Én megpróbálom a dolgot.

— Miért kell őrködni? — kérdezte csodálkozva Kek. — A veszély nem innen, alulról fenyeget, hanem fentről... Buhu bácsitól kell félni!

U-gu meghökkent. De mégis azt felelte:

— Azért az úgy szokás, ha lopni megy az ember, akkor valaki őrködi.

Talán a reggeli fürdés tette, talán a tegnapi bőséges koszt, ma erősnek és frissnek érezte magát. Célba vett egy ágat, már közel a Buhu odújához, és odaröppent. A bejárat küszöbét egérszőr borította, a repkény levelei közt pók-háló csillogott. Most azt kéne tudni, hol van Buhu bácsi.

Amint tépelődött, egyszerre csak egy nagy, sárga, szőrös hernyót pillantott meg. A repkény alól mászott elő, fölemelte a fejét, körülnézett. U-gu egy szempillantás alatt elfeledkezett minden óvatosságáról. Odaröppent,

csőrébe kapta. Igen ám, de nem volt a közelben ág, amire ráléphetett volna. Csak veresett azzal a tépett kis szárnyával...

És akkor egyszerre csak valaki megszólalt a háta mögött.

— No lám, U-gu! Hát barátodat, Csaklit hol hagyta?

U-gu, csőrében a hernyóval, akkor se válaszolhatott volna, ha ijedtsége engedi.

— Huhuhu — nevetett döcögve a vén Buhu. — Ez tetszik nekem... Hogy nem adod a hernyót. Látszik, hogy kakukkvér van benned! No, ne félj... Nem bántlak. Csaklit is csak azért búboltam meg, mert nem akartam, hogy végképp tolvaj legyen belőled.

U-gu nem sokat értett ebből a beszédből, de rémülete elmúlt. Felnézett a Buhu arcára.

— Edd csak meg a hernyódat — biztatta Buhu bácsi. — Ne félj, nem veszem el tőled!

— Az egészet nem eszem meg — felelte.

— A felét a barátomnak adom. Kek a neve. Karvaly volt az apja.

— Az apja? — nevetett megint Buhu bácsi.

— És ő maga? Ő nem karvaly? Mondhatom, nemigen válogatod meg a barátaidat!

— Hát kivel barátkoznak? — panaszkodott U-gu. — A rendes gyerekek, akiknek szüleik vannak, nem állnak énvelem szóba. Én csavargó vagyok.

— Hm! — dünnyögte Buhu bácsi. — Te kakukkgyerek vagy! Ezt ne feledd! Légy rá büszke!

— Büszke? — csodálkozott U-gu. Még a hernyójáról is megfélemedezett, annyira elámult. — Gerle nevelőszüleim inkább mindig azt mondták, hogy a kakukkok rosszak, haszontalanok... Elhagyják gyermekeiket. Nem törődnek velük.

— Kicsi vagy még te ehhez. Majd ha nagyobb leszel, jobban megérted — dünnyögte Buhu bácsi. — A madarak sok mindent összepognak...

— Buhu bácsiról is azt mondja mindenki, hogy nappal nem lát — szólalt meg nagy bátran U-gu.

— No látod! Meg azt is mondják, hogy márdarkerülő vagyok. Igaz?

— Igaz!

— Pedig ők kerülnek engem. Haragusznak rám, félnek tőlem.

— Én is féltem Buhu bácsitól.

— És most már nem félsz?

— Nem annyira — mondta U-gu. Egy kicsit gondolkodott, aztán így folytatta: — Tesék mondani... Ha van egy kis egérhús-ma-

radék, ami Buhu bácsinak már nem kell... Nem magamnak kérem... A barátomnak.

— Nem bánom. Hívd ide — hunyorgott Buhu bácsi. — Úgyis régen volt dolgom gyerekekkel. A feleségem... most negyvenöt éve, hogy meghalt szegény. Egy ostoba ember ölte meg, éjjeli vadászaton, miközben az egereket szedtük össze a padlásán. De az emberek között is vannak ostobák, akik félnek a bagolytól. Azt hiszik, bajt hozunk rájuk.

— Akkor szólok a barátomnak — mondta U-gu. És lerepült Kekhez.

— Gyere — mondta neki izgatottan. — Buhu bácsi meghívott egérhúsrá. Ehetsz, ameny-nyit akarsz.

— Talán inkább ő akar engem megenni? — gyanakodott Kek.

— Ne butáskodj! Buhu bácsi nem eszik gyereket. Csuda okos madár!

— Attól még megehet — vélte Kek, és bizal-matlanul pislogott.

— Hát ha nem jössz, maradsz — felelte U-gu mérgesen. — Én visszamegyek a her-nyómért.

És visszarepült Buhu bácsi odújához.

— Hát a barátod? — kérdezte mindjárt az öreg.

— Nem jön. Fél. Azt hiszi, Buhu bácsi is olyan, mint az ő kedves papája, már hogy ma-dárhúst eszik — felelte U-gu. — Köszönöm szépen, hogy vigyázni tetszett a hernyómra — tette még hozzá, és tüstént lenyelte az egészet. — Nagyon sok hernyó lehet ezen a fán! — jegyezte meg.

— Rengeteg van — felelte Buhu bácsi. — Félttem is a fát. Nem szívesen költöznék vénségemre máshova. Itt maradhatnál egy ideig — mondta ki azt, amit U-gu várt, és szí-vesen hallott. — Te is jól járnál, a fa is meg én is. Ennyi hernyó elpusztításához kakukksőr kell és kakukkgyomor. Persze, jó volna, ha még egy kakukkot idehívnál. Egymagad alig-ha győződ.

— Tudomásom szerint nincs több kakukk az erdőben — felelte U-gu. — Engem is csak véletlenül hagyott itt a mamám tojáskorom-ban. — Miközben beszélt, éles szemmel figyelte a repkényt, hol mozdul a levél, és máris felfe-dezett egy újabb hernyót. Odakapott, elcsípte.

— Tessék csak rám bízni — mondta, miután ezt a hernyót is elköltötte. — Most már nap-ról napra erősebb leszek, többet tudok dol-gozni. Megtisztítom én a fáját, Buhu bácsi!

— Kakukkhöz méltó önbizalom — mondta Buhu bácsi. — Ismerem én a fajtádat! Egyet-

len kakukk több kártékony férget pusztít, mint húsz-harminc énekesmadár. Ezért is mondtam, légy büszke a fajtádra. A legjobb munkások vagytok. Örülhet az az erdő, amelyben egy kakukksapat, akár rövid időre is, megjelenik. Abban az évben nyugodtan vi-rulhatnak, lombosodhatnak a fák! Nem rágja őket a féreg. És ha tudni akarod, hát ezért nem raknak fészket a kakukkok. Mindig oda utaz-nak, ahol legtöbb a hernyó, legsürgősebb a munka. Amelyik madárnak fészke van, az már nem mozoghat szabadon. A kakukkok-nak első a munka.

(részlet)

Békés Rozi rajza

Gergely Márta író regényeket, a háború után főleg az ifjúságnak szánt regényeket jelentetett meg. U-gu cí-mű művének részletével a Kisdobos közelgő születés-napján emlékezünk a szerzőre. Gergely Márta 1957-től több mint fél évtizeden át felelős szerkesztője volt a kis-iskolások havonta megjelenő színes lapjának.

Bemutatjuk

Nemes Nagy Ágnes írónőt

„Néztél-e tűzbe, mikor kigyullad?
Azt hinnéd, mindjárt hamvába fullad,
azt hinnéd, mindjárt vége a lángnak,
vékonyka ujjal fogja az ágot,
aztán erősebb, aztán vidámabb,
három oldalról pattogva támad,
falja a vastag bükkfa-hasábot,
nyelné, ha bírná, mind a világot —
Így terjed híre csoda esetnek,
elevent festő aranyecsetnek . . .”

„Akkora házban, mint a lepényke,
él a falunkban, él egy legényke,
Szádeli,
Szádeli,
hallottál róla,
egész falunak rőzsehozója,
csoda ecsettel festi a képet,
akármit fest is, mindjárt megéled...”

Az elsősorban költőként ismert író **Az aranyecset** című mesekönyvéből valók e sorok. A mese hőse bármit fest, mindjárt megéled. Nemes Nagy Ágnesnek ehhez a varázslathoz nem kell aranyecset. Elég ha rápillant valamire, s aztán verset ír róla. Az a valami mindjárt megéled. Aki a verset elolvassa, maga is úgy lát, hall, érez, ahogy a költő. Mi más ez, ha nem varázslat? És ki ne olvasná örömmel a verseket, ki ne vállalná boldogan azt a kalandot, hogy őt elvarázsolják?

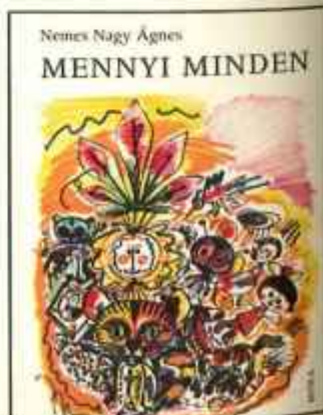
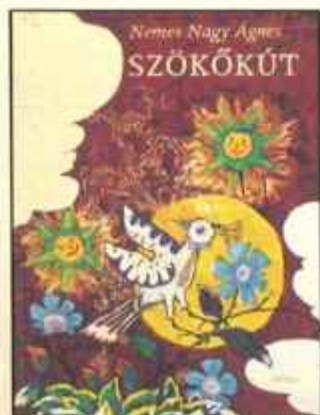
Nemes Nagy Ágnes az Eötvös Loránd Tudományegyetem bölcsészkarán szerzett tanári diplomát. Rövid ideig újságíróskodott, majd a Petőfi Sándor Gimnáziumban tanított fél évtizeden át. Első verseskötete, a **Kettős világban** 1947-ben jelent meg, s mindjárt irodalmi díjat nyert.

Műfordítói munkássága is jelentős. Főleg francia és német költők, drámaírók műveit ülteti át magyar nyelvre.

A **Lila fecske** című gyermekeknek szánt verseskötetét 1965-ben adta közre a Móra Kiadó. A gyerekek nagyon megszerették Nemes Nagy Ágnes könyveit. A mesék és verseskötetek legtöbbje két-három kiadást is megért. A **Nyúlanyó húsvétját** ötször adták ki, közben új **Képeskönyv**-ek is kerültek a boltokba. Megzenésített versei még a nem olvasó kicsik közt is ismertté tették a nevét.

A **Bors néni** könyvében az író meséket és verseket gyűjtött egybe és ötvözte csodálatos történeté. A **Szökőkút** című versgyűjteménye pedig a **Lila fecske**, a **Mennyi minden** és a **Bors néni** könyve összefoglalása — Nemes Nagy Ágnes egész eddigi gyerekköltészete dióhéjban.

Az író és műfordító munkásságát két irodalmi díjjal — József Attila-díjjal 1969-ben és Kossuth-díjjal 1983-ban — ezen kívül 1982-ben a Munka Érdemrend arany fokozatával jutalmazták.

Nemes Nagy Ágnes versei

Hol lakik Bors néni?

Ismeritek Bors nénit?
Fent lakik ő a padláson,
van szobája harminchárom,
zeg-
zug,
folyosó,
kamra,
kanyarog erre, kanyarog arra,
végignézi, végigjárja,
innen lát ki a Dunára,
a Dunára, Óbudára
és az Óperenciára,
körbe-
körbe
a világra.

Ennél többet ki látott?
Harminchárom ablakon lát
harminchárom világot.

Hét hold

Mennyi-mennyi toronyóra!
Kerek arcát idetolja,
könyököl a ház fokára,
— dzimm-dzumm, dzimm-dzumm —
belebámul a szobába.

Furcsa ez az égbolt:
minden este hét hold.

Gesztenyefalevél

Találtam egy falevelet,
gesztenyefa levelét.
Mintha megtaláltam volna
egy óriás tenyerét.

Ha az arcom elé tartom,
látom, nagyobb, mint az arcom.
Ha a fejem fölé teszem,
látom, nagyobb, mint a fejem.

Hogyha eső cseperegne,
nem bánnám, hogy csepereg,
az óriás nappal-éjjel
óriási tenyerével
befödne a fejemet.

Egyszer volt

Fotó: Karasz Lajos

Kedves Dorka!

Februárban Fejér megyébe látogattam. Amikor az útra készülődtem, azt gondoltam, hogy Székesfehérváron éppen csak átszaladok, megkerülöm az országalmát s megyek tovább, hiszen — úgy véltem — erről a városról minden fontosat tudok. „Nálunk mindig történik valami!” fújja a TV naponta a Fehérvár Áruház reklámját, meg hogy legjobb a Videoton tv. A kedves focicsapatomról is gyakran hallhatok. Csak ezt az országalmát nem tudtam hová tenni. Annyiszor elmentem mellette, de mindig siettem, még a feliratát se olvastam el. Hát gondoltam, utána nézek a könyvekben, mit is jelképez?

A könyvekből aztán feltáruult előttem Székesfehérvár csodálatos történelme. El is restelltem magam, hogy milyen ostoba vagyok. Ne legyen a nevem Fürkész Balázs, ha valaha is ilyen csukott szemmel járok a világban!

Székesfehérvár, latin nevén Alba Regia a

legrégebbi magyar városunk. 972-ben, tehát több mint ezer éve alapította Géza fejedelem. Ezen a környéken volt a honfoglaló Árpád vezérnek és fejedelmi törzsének első szálláshelye. Akkoriban hatalmas mocsaras területek övezték azt a kiemelkedő szigetet, amire megvetették a város alapjait. Fallal és mély árkokkal vették körül. Ezek a falmaradványok még most is jól láthatók sok helyütt a városban.

Géza fejedelem halála után itt koronázták királlyá fiát, Istvánt, aki I. István néven uralkodott. Éppen Székesfehérvárról szervezte meg a magyar államot. Miután ezeket megtudtam, első utam a Romkerthez vezetett. Itt állott valaha az István király által építtetett királyi bazilika. Öt évszázadon át „a középkori magyar állam legfontosabb, legszentebb helye, ahol királyainkat koronázták és eltemették, ahol az államalapító, egész történelmünk során különlegesen tisztelt István király hamvai nyugodtak, ahol a királyi koronát, a felségjelvényeket őrizték a királyi kincstárral és az ország levéltárával együtt”. A bazilikát a törökök felrobbantották. Csak a gyönyörűen faragott kőtöredékekből sejthetjük páratlan szépségét. A sírok maradványait a régészek egy közös nyughelyre temették, a Romkert bejáratánál. Az egyszerű kőlappal fedett sírnál néhány perccel előttem járhatott valaki, mert a nemzetiszíniű szalaggal átkötött, hófehér szekfűcsokor még teljesen friss volt. Nem tagadom, megrendülten álldólgáltam a királyi sír előtt. Mindenféle eszembe jutott. Itt lehetnek Mátyás király csontjai is. Míg a titokzatos múlt felett merengtem, a szekfűk szirmait lassan belepték a pilinkéző hőpelyhek.

A Romkertből egyenesen az országalmához mentem. Elolvastam a latin feliratot. Latinul ugyan nem tudok, de egy könyvből tudom, azt írta rá Ohman Béla, a mű alkotója, hogy „Fehérvár szabadságjogait Szent István adományozta”. Azt is olvastam, hogy ez a műalkotás szépen jelképezi, hogy a középkori magyar állami élet központja Székesfehérvár, a koronázó székváros volt. Székesfehérvár későbbi történelme is igen érdekes. Regényeket lehetne írni erről.

Fehérvárról Mohára, majd Csákvárra siettem. Ottani élményeimről majd otthon számolok be.

Szeretettel köszönt: Balázs

hogy is volt ?

Disznóölés — disznótor

A disznóölés nemcsak fontos munka volt, hanem vidám együttlét is. Hajnaltól estig dolgozott a család minden tagja, a szomszédok, rokonok segítségével. A kora reggeli, havas udvaron gyújtott tűz és a disznó szőrének lepörzsölése még a falusi gyerekeknek is ritka élményt jelentett:

„Gyerekkorom legszebb élményeinek a téli disznótórotkat s a tavaszi esküvőket sorolom. A majorban, bárhol visított a disznó, mi, gyerekek, odamentünk. Szerettük nézni a szalmás perzselést. Tüzet is raktunk, apró tüzeket...” — emlékszik egy aszszony.

A disznó felbontását régen mindenki maga végezte. A Dunántúlon kezdtek először mesterembert, böllért hívni ehhez a munkához. A bontószéken a disznót hátára fektetve, először a lábait kanyarították ki, majd hasára fordították és a szalonnát fejtették le róla. Feldarabolták a húst, külön válogatva, mit sütnék, főznek meg frissen az asznapi torra, mit fognak kolbászba vágni, mit tesznek el nyersen, például a karácsonyi-újévi töltött káposztához. Füstöléshez a fejet, az oldalast és az orját besózták. A ma ismert sonka helyett külön füstölték a lapockát (sódart) és a lábat (a disznó lába tövét). Az egészben hagyott sonka csak századunkban terjedt el, azelőtt legfeljebb a húsvéti szenteléshez tettek el egyet. A bőr alatti szalonnát is ketté kellett válogatni. A háta megmaradt füstölt — vagy az Alföldön

inkább sózott — szalonnának, a többi volt a zsírnakvaló: ezt az asszonyok felaprították, azután nagy üstökben kiolvastották, kisütötték. Délutánra már elkészült a friss, meleg terpertő.

A gondosan kitisztított, kiáztatott, sok vízben megmosott belekbe töltött hurkatöltelek vérből, tüdőből, májból készült, éspedig nem rizzsel, hanem köleskásával. A vastag falú, kitisztított gyomorba szintén kásás hurkatöltelek kerültek, ez volt a gömböc, a mese messzire guruló kiscömböce. Tölthettek két gömböcöt is: egy nagyot a gyomorba, egy kicsit pedig a vakbélbe.

Estére minden a helyére került a kamrában, a kádakban, a szárítókon — és bizony mindenki elfáradt az egész napos kimerítő munkától.

Jött a jól megérdemelt vacsora a friss húsokból, kolbászból készült süttekkel, a disznó hájából sültt hajas pogácsával, és a sok zsíros ételt leöblítő borral. Egyre vígabban mulatoztak, daloltak, volt ahol még tánc is járta.

Sok faluban járták a disznótóros házakat a kéregetők, a lesők is. Kis csoportokban, maskurába öltözve adtak elő egy-egy vicces jelenetet. Szívesen fogadták őket a torozó házban, megkínálták őket egy kis hurkával, kolbásszal, borral, ők meg tréfás versekben követelöztek:

*Eljöttem én kántálni, kántálni,
nem kell engem bántani.
Fogtam fülit-farkát,
adjanak egy darab hurkát!*

Bihari Anna—Pócs Éva

Dömötör József linóleummetszete, Gencsapáti

A csákvári fazekasság

Csákvár a magyar középkor idejétől kezdve híres fazekasközpont volt. A múlt században még 193 mester dolgozott, céhbe tömörülve. A fazekas mesterségnek több ága volt, amelyek szigorúan elkülönültek egymástól. Más volt a rangjuk is. A legelőkelőbbnek azok számítottak, akik tűzálló anyagból készítették sütő-főző edényeiket. Rangsorban őket követték a tálasok. Ők nem tűzálló anyagból tálat, tányérokat, köcsögöket és bögréket formáltak. Voltak vörösedényesek, másként vászonedényesek. Ők csinálták a mázatlan korsókat, virágcserepeket, vagyis a „paraszt-

edényt”. Ők állottak a rangsor legvégén. Dolgozott Csákváron néhány kályhás is. Csákváron elsősorban használati edényeket készítettek. Ősi eljárással, ujjnyomkodással díszített, tűzálló lakodalmi fazekakat, csíkos, pöttyös fazekakat, zöld köcsögöket, általában főzőedényeket, lábasokat, kuglófsütőket, festett és ujjnyomkodással díszített szélű tányérokat, nagy tálat, kancsókat, úgynevezett „bugyoga korsókat”, zöldmázas boroskancsókat stb. gyártottak. Áruikat a megye határán túlra is elszállították a Csákváron élő edénykereskedők. A csákvári fazekasok

messze földön híres edénye az ún. csíkos fazék. Ma már alig van folytatója a híres mesterségnek. A csákvári Vértesszéki Múzeumban és a budapesti Néprajzi Múzeumban még láthatjuk a nagymúltú fazekasközpont emlékeit.

Mátyást királlyá választják

Hát kérem szépen, Mátyás király egy parasztyerek volt, egy parasztnál szolgált. Kint szántott a gazdájával, a paraszttal a földön. Szántottak. Mátyás király pedig megálmodta, az angyalok megszuggallották neki, hogy ő lesz a király, az ő fejire száll majd a korona. De azért kiment szántani a gazdájával, és szántogattak. Azt mondja délből a gazdájának, ebéd után:

— Kedves gazdám, nekem el kell mennem a koronázásra, mert én leszek a király.

— Ne beszélj ilyen marhaságot — azt mondja —, hát hogy tudsz te ilyet mondani?

— De igen — azt mondja —, én leszek a király, és én el is megyek koronázásra.

Mátyás király fogta magát, elment. Azt mondja neki a gazdája, ledugta az ösztökét (a hosszú fanyélre erősített kis vaslemezt, amit az eke tisztítására használnak):

— Akkor leszöl te király, majd ha ez az ösztöke kivirágzik. Marhaságot beszélsz itt esszevissza, hát mért hagysz te itt most engem, itt a munka, a szántás és elmész. Vedd tudomásul, hogy holnap már nem is kellesz, odaadom a bérredet, és elmehetsz Mátyás királynak!

Hát, nem hallgatott a Mátyás király rá, a gazdájára, elment.

Mikor ott volt a koronázáson, mindenki nyúlt, kapkodtak a koronáért, mikor szállt le az égből a korona, és hercegek, grófok tolazkodtak, kapkodtak a korona után, de senkinek a fejire nem szállt, csak a Mátyás királyéra. Szolgagyerekből lött.

Na most mikor rászállt a korona Mátyás király fejire, azt mindjárt bevitték a Buda várába, a királyi palotába, király lett. A paraszt pedig tovább szántogatott.

Egyszer véletlenül, amint fordult az ökrökkel, odanéz, ahogy az ösztökét ahol leszúrta, csupa virág az ösztöke! Eldobta, otthagyta az ökröket, mindent eldobált, futóra ment Buda várába.

Mikor beért, odament a király elejbe, letérdelt előtte, térdre esett:

— Na — azt mondja — királyi fölség, most amiért én szigorúan bántam magával, tegyen velem, amit akar.

— Nem baj — azt mondja —, hogy te azt mondtad nekem, hogy én akkor leszek király majd, ha az ösztöke kivirágzik. Hát honnan tudtad meg, hogy király vagyok?

— Úgy — azt mondja —, hogy az ösztöke kivirágzott, csupa virág volt. Én azonmód otthagytam az ökröket, és ideszaladtam, eljöttem, hogy meggyőződjek arról, hogy az én szolgámból tényleg király lett!

A mohai tikverőzés

A Fejér megyei Moha aprócska falu, mindössze 110 házból áll. Amikor odaérkezem, egy ház előtt két asszony beszélget.

— A mohai farsangi szokásokról szeretnék kérdezősködni — szólítom meg őket. Az egyik asszony sietve elköszön, a másik meg kedvesen kinyitja előttem a kiskaput:

— Jöjjön be! Az uram háromszor is szerepelt a tikverőzésben.

Balog János bácsi lecsendesíti a két dühös házörzött, s bemegyünk a házba. A kedves öregek egymás szavába vágva mesélnek a régi mohai farsangokról, felidéznek a régi tikverőzések hangulatát és saját fiatalságuk örömeit. Előkerül néhány fénykép is.

— Hogyan kezdődött a tikverőzés, János bácsi?

— Nyócan, tízen legények összeegyeztünk, hogy húshagyókedden mi fogunk tikverőzni. A lányok, akikhez jártunk, megvarrták a ruháinkat, csináltak álarcokat. Húshagyókedden összeegyüleztünk egy háznál, s ott fölöltöztünk. Öten-hatan kudasnak öltöztek. Lehet, hogy a mai gyerekek nem is tudják, mit jelent a kudas! Bohócnak is mondták őket. Vót két lány. Én is vótam egyszer lány. Lányálarcunk vót. Egy szómatöröknek (szalmatöröknek) öltözött. Nagy, bő vászongatyát, inget vett föl, aztán az inget is meg a gatyát is kitömték szómával jó púposra. Kellett a csapatba egy kéményseprő és egy zenész is. Reggel kilenc órakor indulunk a faluba. Elöl ment a kéményseprő, utána a két lány, őket követte a szómatörök, végül mentek a rongyosruhás

kudasok. Kigyúlt az utcára az egész falu. Ezen a napon tanítás se volt az iskolában. A szereplők mókáztak, ki hogy tudott. Különösen a szómatörök vót igen vicces. Az öregasszonyokat egy kicsit megölelgették, akit lehetett, bekormozták. A gyerekeket sikongatták. Minden utcaajtó nyitva volt. Bementünk a konyhaajtóig. Ott fogadott a gazda. Ezekből a rongyosokból egy-kettő lemaradt az előző házban, bement a tyúkolba. Ha talált tojást vagy tyúkot, azt összeszedte és belevette a lányok kosarába. A tyúkokat rezegették, riadoztak szegények, nem voltak hozzászokva ehhez. A kéményseprő a kéményeket rendezte. Akkor még legtöbb helyen ilyen nagy bolthajtásos, nyitott kémények voltak. Ott füstölték a kolbászt, ezt, azt.

A kéményseprő fölugrott a kemence tetejére és lerántott egy-egy szál kolbászt, vagy letrőrt egy darabot.

A házaknál mindenütt fánkkal vártak, adtak egy-egy pohár italt is. Levettük az álarcot és ettünk-ittunk. Aztán adtak tojást.

Délután háromig jártunk, aztán meghívtuk a lányokat, akik segítettek nekünk, meg akiknek udvaroltunk. Megsültöttük a tojást kolbásszal, néha száz tojásból készült a rántotta, s aztán bált csináltunk.

— Nagyon jó mulatság lehetett ez a tikverőzés, de mi volt a célja ennek a szokásnak?

— Akkoriban nem gondolkodtunk azon, hogy mi a célja. Ez vót a szokás, sok száz éves szokás vót, mi is csináltuk.

K. R.

Fotó: Kunkovács László

Ha süt a nap,
hosszú még
a tél.

Ha havaz,
nincs messze
a tavasz!

Ha ismeritek a me-
jét, jobban értitek az o-
Van egy ötletem!
Könyvfürkész megszerzi a
közösen elolvassuk. Hallg-
hozza részleteket az
zenéjéből is!

Balázs! Te operabarát is va-
nemcsak a színház a barátod.
Miért olvassuk el a Varázs-
fuvola meséjét?

Feladatok

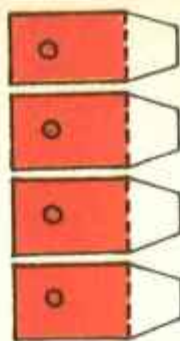
1. Segítsetek havat söpörni otthon és az idő-
sek háza körül.
2. Kezdjétek el a tejfölöspoharak gyűjtését,
hogy majd a virág- és zöldségmagokat
bennük kihajthathassátok, az áprilisi palán-
tázáshoz felnevelhessétek.
3. Keressétek otthon vagy kérjétek ki a
könyvtárból Tótfalusi István Operamesék
című könyvét. Olvassátok el belőle Mozart
Varázsfuvolájának meséjét.
4. A KISDOBOS 35. évfordulójára készü-
lünk. Keressük a volt kisdobos-levelező-
ket, akik közül sokan ma már a ti szülei-
tek. Ki tud róluk? Érdeklődjétek és írjá-
tok meg a szerkesztőségnek.

Nemcsak a m-
zenéje is gyö-
Nézzetek
van meg le-
magnókazett

Én láttam
házbán, e-
is varázslat
szerü

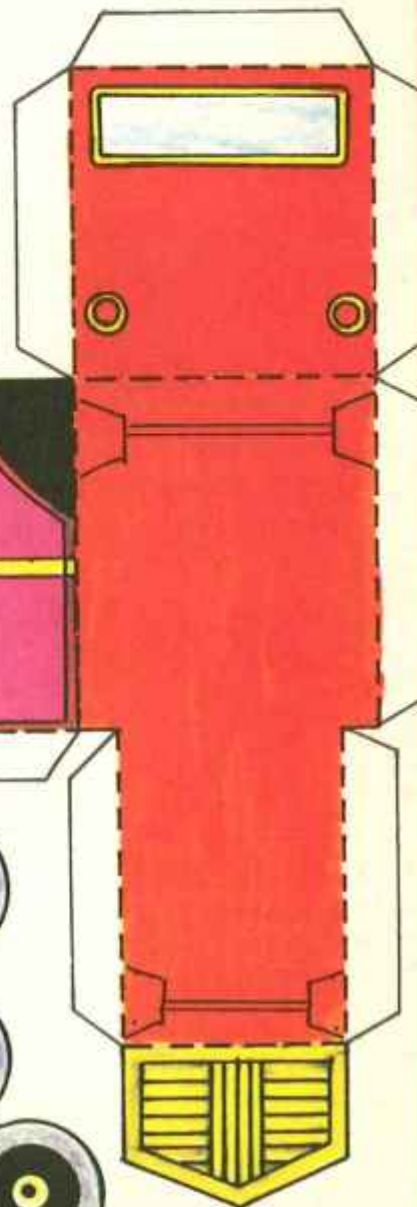
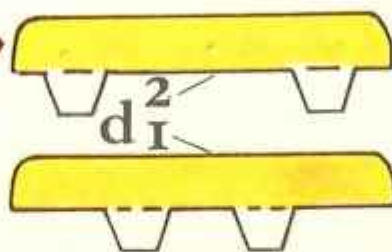
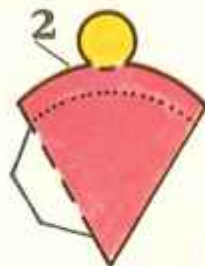
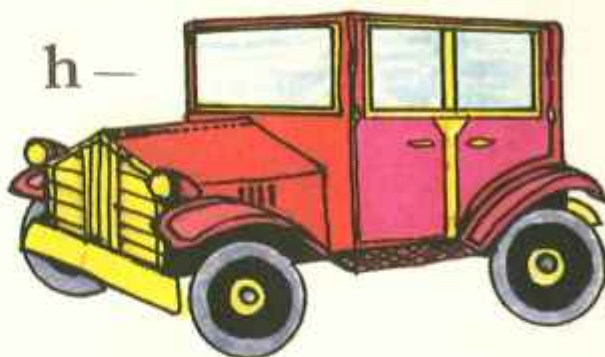
b/1, 2, 3, 4, —

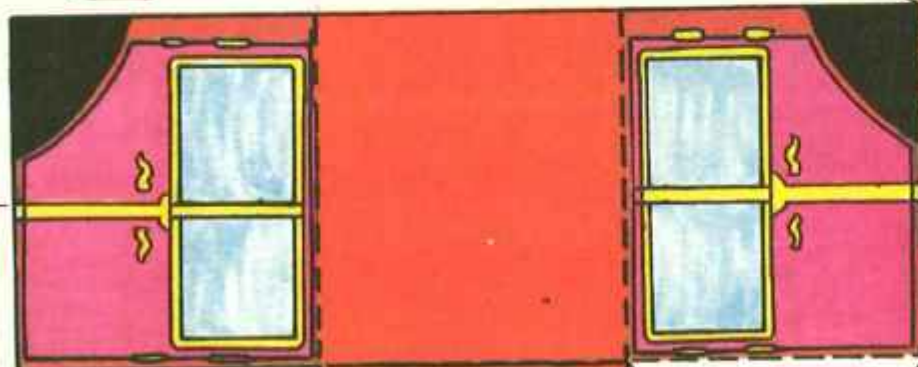
ÖREG AUTÓ/a.

Kivágós

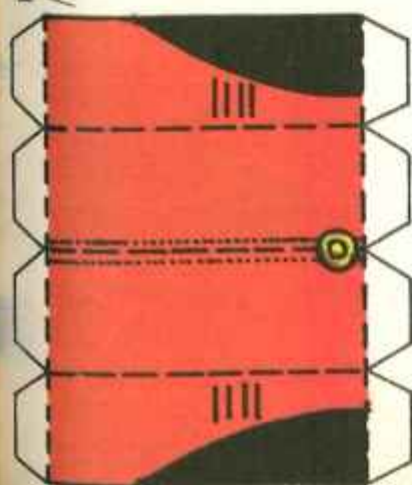
h —

e —

f —

g
1
2
3
4
5

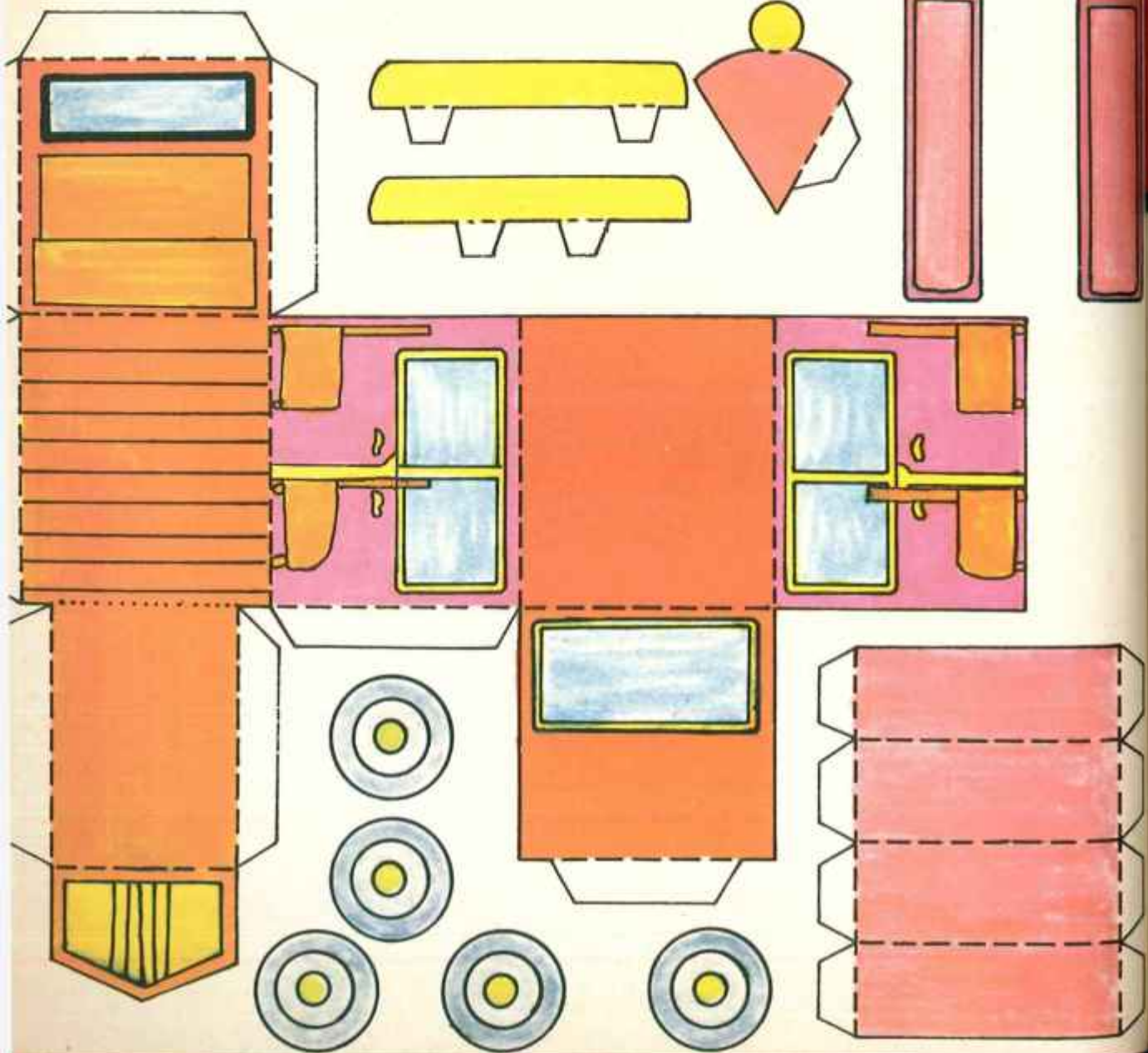

Az öreg autó elkészítése

Rajzunkon a szaggatott vonal jelentése: hajtogass! A vonal jelentése: külső körvonal mentén vágj! Az **a** oldalon az autó külseje és kívülrre kerülő elemei, a **b** oldalon a jármű belseje és alkotórészeinek belső oldala látható. Az **a** 1—2-vel a sárhányót és a küszöböt jelöltük. Az **a** forma kerek felé eső részét kicsit hajlítsd meg ívesen, majd a fül felé eső rész élét is be-
ragasztózáva erősítsd az **f** és az **e** forma fekete foltjainak ívelt részéhez. A fül (b 1—2—3—4) az utasfülke és a motorház alá kerülnek. Rajtuk vezetheted keresztül a hurkapálcát, ami a kerekeket (g 1—4) tartja. A lámpákat (c 1—2) a motorház oldalán, a sárhányók fölött helyezd el! Az első és hátsó ütközőt (d 1—2) ragaszd a kocsi orrára és farára a h képen látható módon, lehajlítva. A motorháztetőt (f) az e formához — ez nem más, mint az egész utasfülke és az alváz — kell ragasztanod a fekete folt pereme mentén. A pótkereket (g 5) a kocsi bal első ajtajára vagy a hátsó oldalára ragaszthatod.

Csáky Ida munkája

Batta György
Heki bácsi segít

Jelenet

GUBA: Úgy aludjon, mozdulatlan,
mint a kövek a pataokban,
úgy aludjon, mozdulatlan,
mint a kövek a pataokban,
úgy aludjon, mint a hegy,
úgy aludjon, mint a hegy!

(Heki bácsi visszateszi az ágat a bőröndjébe. Egy nagy kupával megérkezik Plityi)

PLITYI *(Leakaszt egy szál kolbászt a kampóról):*
Tessék, most kigyönyörködheti magát a messziről
jött vendég. Ilyen kolbászt még úgy sem látott!
A másik vendég meg szorgolathatja. Fogyasztása
azonban szigorúan tilos!

(A két kutya sóvárogva mustrálgatja a kolbászt. Iszonyatos kínokat állnak ki, de tartják magukat.)

GUBA: Egy iciri-picirit sem haraphatunk?

PLITYI: Ne szemtelenkedj, rohadt kölyök, a szem-
nek meg az orrnak mindent, a szájnak semmit, meg-
mondtam! *(A kupába tölti a bort és felhajtja).*

HEKI BÁCSI *(Gubához):* Jól figyelj, öcsém. Egy
percen belül el kell aludnia.

PLITYI *(Ásítózva, álmosan):* Amikor havazik,
akkor töltöm a legjobb kolbászt. *(Az asztalra kop-
pan a feje, alszik.)*

GUBA: Heki bácsi kész varázsló!

HEKI BÁCSI: Nem szívelem a nagyképű alakokat.

HEKI BÁCSI: Hagyd csak, Guba öcsém. Nem kö-
lyökkutyának való feladat az ilyesmi. Gyakran uta-
zom, megszoktam, hogy cipekednem kell.

GUBA: Ez itt Rettenetes Plityi háza.

HEKI BÁCSI *(A jégcsapokra pillant):* Nemsokára
elbúcsúzik a tél. A jégcsapok elsírják könnyeiket.
Ha az ember jól beleszagol a levegőbe, már most
érzi a tavaszt.

GUBA: Heki bácsi bizonyára a kolbászokat érzi.
Rettenetes Plityi ugyanis kolbászkészítő mester.

HEKI BÁCSI: Az én szimatom nem csal, Guba
fiam. Tudom, melyik a jácint, melyik a kolbász.

GUBA *(A közönséghez):*

Sejtettem, itt a vész, ki segít meg vajon?

S megint az orrommal gyűlik meg a bajom!

Ha látok egy bokát, mit jól lehetne rágni,
indul parancsom a szemgolyókba:

„Vigyázni!

A redőnyt lehúzni! Úgy ni!

Az orromat viszont, az orromat viszont,
nem tudom behunyni!

HEKI BÁCSI: Jól néznénk ki, ha már az orrom is
elaggott volna!

GUBA *(Folytatja):*

A bokát maholnap elfelejtem,

Szereplők: Heki bácsi, a messzi földről érkezett kutya
Guba, egy kölyökkutya
Rettenetes Plityi, kolbászkészítő mester

Helyszín: A mester háza. Az eresz alatt jégcsapok lógnak. A jelenet egy része a ház előtt, másik része bent játszódik, ahol egy asztal, néhány szék a berendezés; mindenütt kolbász lóg.

GUBA (*Körülvándolja Heki bácsit, aki hatalmas bőröndöt cipel*): Isten hozta, Heki bácsi! Úgy örülök, hogy megérkezett! Én majd segíték!

2

elfelejtem, az angyalát,
de ez e kolbász! De ez a kolbász!
Szaglik, mint virágzó akácfaág!

HEKI BÁCSI (*Szaglászik*): Lehet, hogy mégis neked van igazad, öcsém?

GUBA: Az a baj, hogy nem egy, hanem két orrlíkam van, bebújik rajtuk az illat, s én majdnem eszem veszttem a vágyakozástól.

HEKI BÁCSI: Hát akkor kóstoljuk meg azt a híres csemegét!

GUBA: Ez sajnos, lehetetlen, kedves vendégem. Plityi nem ad el, s nem is ajándékoz kincsből. Ő maga falja fel az egészet.

HEKI BÁCSI: Bízd csak rám a dolgot, fiam. Kopogjunk be hozzá. (*Kopognak. Plityi, egy hordóhasú, bajszos alak nyit ajtót.*)

PLITYI: Kóbor kutyákkal nem tárgyalok! Rühellem a kutyákat! (*Be akar csukózni*)

HEKI BÁCSI: Messze földön is híre jár, milyen mestere Ön hivatásának. Hódolatom szerény jelét, e nemes italt önnek hoztam, Plityi uram! (*Előkotor a bőröndből egy üveg bort*).

PLITYI (*Tetszik neki a hízelgés, átveszi az üveget s békülékenyebben*): Rühellem a kutyák húsát, mivel abból nem lehet kolbászt tölteni.

Egy kis fondorlattal mindig túljárok az eszükön. Együnk!

GUBA: És ha felébred?

HEKI BÁCSI: Nincs mitől tartanunk, kedves öcsém. A recept bevált. A megcsurranó jégcsapok majd felébresztik a mestert.

GUBA: Akkor egy iciri-picirit harapok.

HEKI BÁCSI: Ősi igazság — az eb inkább a kolbászba marjon, mintsem valamely bokába!

GUBA: Én meg azt hittem, Heki bácsi nem szereti a kolbászt.

HEKI BÁCSI: Az olyan kutya súlyos beteg, Guba öcsém. Arról az orvosok is lemondanak. Tanuld meg öcsém, az emberiség nagy szégyene, hogy az első kolbász készítőjének, a feltalálónak még nincsen szobra!

GUBA: Ez bizony csakugyan szégyen!

HEKI BÁCSI (*A kezébe vett szál kolbászhoz*):

Szeretlek akkor is, ha a lábaskámban, akár a kígyó, összetekeredsz, s megsütve a kenyeremre kúszol: gyönyörök gyönyöre ez!

GUBA (*A közönséghez*): Gyerekek, most, hogy túljártunk Rettenetes Plityi eszén, tanuljuk meg együtt ezt a mondatot: A kolbász olyan furulya, mitől a gyomorban szól a muzsika!

7

HEKI BÁCSI: Boldog lennék, ha saját szememmel láthatnám híres készítményét. Jóllakom a látvánnyal is.

GUBA: Én meg a szagokkal.

PLITYI: Egye fene. Őt percre bejöhetnek. Amíg megiszom a bort. (*Letelepszene az asztal körül.*) Megkeresem a kupámat. (*Kimegy*)

HEKI BÁCSI (*Gyorsan kinyitja a bőröndöt, s elvesz belőle egy ágacskát*):

GUBA: Miért vette elő ezt az ágacskát, Heki bácsi?

HEKI BÁCSI: Mert ebben a kis faágban álom lakozik. Egy almafáról törtem. Ha elül a szél, elhallgatnak a hangos darazsak meg a madarak, elsőnek ez az ágacska szenderedik el, és miután elszunyókált, sorra álomba merül utána a többi ág, végül a fa is.

GUBA: Mi a terve, Heki bácsi?

HEKI BÁCSI: Álmodtatót varázsolunk a borba. (*Az ággal az üveg fölött köröz, delejez*)

Álom, álom, édes álom,

röppenj a borba tündérszárnyon!

Álom, álom, édes álom,

merülj el a borban,

s bújj el benne, mint a dínomdánom!

Álom, álom, édes álom,

röppenj át Plityibe, tündérszárnyon!

Rakd össze!

E játékhoz előzetesen gyűjtsetek képeket, újságkivágásokat hazánk ismert városairól, épületeiről, lakóhelyeikről vagy Fűrkesz Balázs által már bejárt tájegységekről. A képeket vágjátok félbe, harmadába vagy nyírájátok ollóval darabokra, de ne túl apróra, hogy a részek azért felismerhetőek maradjanak. A játékvezető a képdarabokat egy nagyobb kartonra vagy a táblára tűzi és mindegyiket megszámozza. A játékosok feladata, hogy a képeket felismerjék, az összetartozó darabok számát írják fel. A megadott idő (pl. 3 perc) alatt minél több képet igyekezzenek felismerni. A helyes találatot (a számokkal együtt) a játékvezetővel közösen ellenőrizzék. Aki a három perc alatt a legtöbb képet tudta összerakni és megfejtette, mit ábrázol, országismeretből annyi pontot kap, ahány helyes találat volt. A következő menetben ő lesz a játékvezető. A kirakósdit addig ismételjék, míg mindenki megtanulja, mit is ábrázolnak a képek. Az „Egyszer volt, hogy is volt” közösségi játék végéig gyűjtsetek a képeket, és a kibővült képanyaggal a játékot folytassátok.

Köszönöm a név.
napi jókívánságokat!
Fűrkesz Balázs

Simon István
Február

Enged a fagy, földről, égről
tűnik a tél borúja,
hóvirág nyit, a hólétől
megárad a nagy Duna.

A kövek világa

A kövek látszatra szürkék, egyformák. De ha közelebbről megnézik őket, titkokról mesélnek. Az egyik tűzhányók torkán át került a felszínre. Anyaga olyan, mint amilyen ma is gyakorta ömlik a vulkánok krátereiből. Csak már kihűlt, megszilárdult. Üvegre emlékeztet. Ha Badacsony környékén jártok, ilyen fajta fekete köveket láthattok.

Ahol a tűzhányók port és bombákat lövelltek a magasba, ott azok halmozódtak egymásra vastag rétegekben, amikor visszahullottak. A fagy, a víz, a szél azután furcsa sziklákat formált belőlük. Nem egyszer állatra vagy emberre hasonlítanak. Ilyen szikla a Vadállókövek Visegrád környékén,

vagy a Mátra közelében a Barát és Apáca furcsa figurája.

A patakok sokszor keskeny, mély szakadékvölgyeket faragtak a vulkáni rétegekbe. Ezekben jól megfigyelhetők a tűzhányók erejét jelző, gyakran szoba nagyságú bombák. Az efféle patak völgyek a legszebb kirándulási helyeink közé tartoznak, gondolatok csak a Rám szakadékra vagy a Holdvilág-árokra a Dunakanyar és Budapest között.

A kövek másik nagy csoportja őstengerek maradványa. Ha nagyítóval megnézik e kövek felszínét, láthattok benne apró homokszemeket, máskor pedig rég kihalt, furcsa állatok lenyomatai tűnnek elő. Ezek lehetnek parányok, mint például a

Bakonyban gyűjthető, pénz formájú kőületek, vagy természetes csigák és kagylók körvonalai rajzolódnak ki a sziklák esőmarta felszínén. Amíg a tudósok rá nem jöttek arra, hogy Földünk felszíne állandóan változik, a hegyek és tengerek is születnek, növekednek, majd elpusztulnak, nagy rejtély volt, miképpen kerültek a tengeri csigák, kagylók mészvázai magas hegyek tetejére.

Több száz évvel ezelőtt aztán a híres festő jött rá először, hogy a hegyek a tengerek anyagából épülnek fel. Övére erősített jegyzőkönyvébe titkosírással jegyezte fel a fontos megfigyelést: „Ami valamikor tengerfenék volt, most hegy-csúcsként emelkedik a magasba.”

A kövek világának különlegesen szép képviselői a kristályok. Lényegében csaknem minden követ apró kristályok alkotnak, de néha e kristályok nagyra nőnek és szépségük szabadon bontakozik ki, mint egy nyíló virág. Színük százféle, kék, zöld, sárga, vörös, hófehér vagy fekete. Formájuk ezerféle. Ők az élettelen világ szépségkirálynői, a múzeumok féltve őrzött kincsei.

Dr. Juhász Árpád

A szerző felvételei

Nagyító alatt: a búbos pacsirta

Ha a komor felhők közül kidugja mosolygó fejét a februári nap, a még hóval borított mezők között kanyargó úton, közel a falu utolsó házaihoz, halk, de nagyon változatos madár-ének csendül fel. Kisvártatva meg is pillantjuk az addig láthatatlan énekest: barna tollruhás, hegyes bóbitáját hetykén felmeresztő búbos pacsirta üldögél az útmenti kilométerkövön és torkából sorra szólalnak meg az elmúlt év ismerős madárhangjai. Figyeljük csak! Most éppen a tavaszi tocsogók felett jajongó bíbicet halljátok, majd a tengelic kedves éneke és nyomban utána a fogoly ismerős cserregése következik. A búbos pacsirta kitűnő hangutánzó, egy-egy jótorkú him tucatnyi más madár énekéből gyűjthet össze részleteket. Rendszerint a földön vagy nagyobb kövön ülve, de néha a magasban keringve is énekel.

Búbos pacsirtákkal télen és nyáron egyaránt találkozhatunk. A párok egész évben hűségesen összetartanak és amikor oldalt szaladnak a közeledő ember elől, szinte gurulni látszanak a földön. Kedvelik az országutak környékét, a nagy

gazdasági udvarokat, de felbukkannak a lakótelepek terein is. Ezek a párok a sok macska miatt gyakran nem a földön, hanem a lapos tetejű házakon költenek. A búbos pacsirták évente kétszer, áprilisban és a nyár folyamán nevelnek fiókákat. Különböző rovarokkal táplálják őket, télen viszont, így most februárban is, apró magokat és hulahólykát keresgélnek.

Az elmúlt nyáron valaki egy apró fiókát hozott nekem. Egy

nagy munkagép pusztította el a fészket. Szörnyen éhes volt szégyén és amikor feleségem a tenyerébe vette, nyomban enni kért. Gyorsan fogtam neki néhány sáskát, ezeket pillanatok alatt elnyelte és kicsit megnyugodott. Gyorsan nőtt és amikor önállóvá vált, szabadon engedtem. Remélem, idén tavasszal már ő is énekelni fog nekem.

Schmidt Egon

A szerző felvétele

Jön a Kisdobos Kivágós!

Van-e húzogatós lepkéd? Hát kezét-lábát mozgató bohócod? Ugye jól jönne egy minta farsangi álarcod elkészítéséhez? . . .

Mit szólnál egy saját gyártmányú zsebszínházhoz? . . .

No és egy tömzsi torony nem kellene a váradhoz?

A Papírajátékok című kiadványban mindezt megtalálod. Sőt!

A színes kivágós minden lapja meglepetés.

Keresd a Kisdobos Kivágóst

az újságárusoknál és az iskolai terjesztőknél!

Barátunk a színház

Hogyan lehet barátotok a színház? Ha rendszeresen jártok színházba? Ha részt vesztek egy dramatikus játszóköriben vagy az úttörőcsapat bábszakkörében? Vagy esetleg felkészültök a művészeti szemlére? Igen. Bármelyik megoldást választjátok, elmondhatjátok magatokról: a színház barátai vagytok. Természetesen még többet tehettek a barátság érdekében, ha a néző, a bábos, a színész és a színpadi előadó szerepével

felváltva, sőt akár egyszerre ismerkedtek. Több könyv segíti azokat, akik minderre vállalkoznak. Íme három kötet a választékból: Montágh Imre: *Gyermekszínházi beszélgetések* (Múzsák Közművelődési Kiadó), Montágh Imre: *Mondjam vagy mutassam?* (Móra Ferenc Könyvkiadó), Debreczeni Tibor szerkesztésében: *Színkörjáték-Kreatív játékok* (Múzsák Közművelődési Kiadó.)

Nem minden a produkció!

Második éve figyelem egy gyermekcsoport munkáját Budapesten, a Lágymányosi Községi Házban. Szándékosan nem írtam színjátszó csoportot. Ebben a társaságban a gyerekek sok mindent csinálnak: tornáznak, akrobatikát tanulnak, hangszereket készítenek, helyzetgyakorlatokat mutatnak be (különféle helyzeteket elevenítenek meg, játszanak el). Ezenkívül festenek, zenét hallgatnak, s közben mindig játszanak. Szabadjára engedik képzeletüket, azonnal kimondják ötleteiket, gondolataikat. A csoport legkisebb tagja négy, a legnagyobb tíz esztendő. Erdősi Zsuzsa vezeti a foglalkozásokat. Úgy irányít, hogy maga is részt vesz a játékban. A sok találkozás, a sok önfeledt óra látható eredménye — a tanév végére — a színházi előadás: saját készítésű díszletekkel, jelmezekkel, zenei aláfestéssel és valódi színjátszával. Igazi színházi produkció — unalmas, fárasztó, szöveget ismételtető próbák nélkül. Bárcsak mindenütt így készülne a gyerekek egy-egy bemutatóra. Olyan közösség lenne szükség, amelyben mindenki megmutathatja a másik arcát is. Hátha az az érdekesebb! Hátha több örömet ad. Nem minden a produkció!

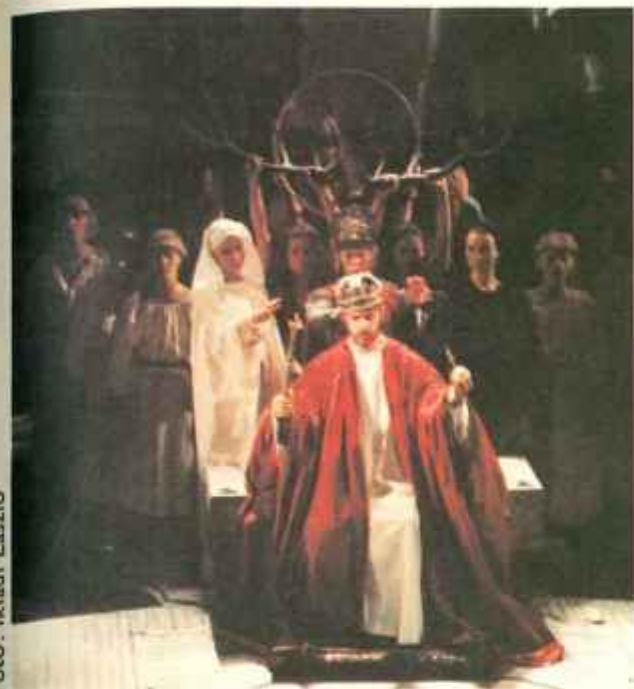
Z. M.

„Amikor én úttörő voltam...”

Beszélgetés Hirtling Istvánnal, a Nemzeti Színház művészeivel

Fotó: Ikládi László

A Nemzeti Színházban óriási sikerrel játsszák az István, a király című rockoperát. Az egyik szereposztásban Hirtling István alakítja államalapító nagy királyunk szerepét. Bizonyára sok érdekeset tudna mondani a gyerekeknek színészi munkájáról, mégis arra kérem, meséljen a gyerekkoráról.

— Milyen gyerek volt?

— Nagyon eleven voltam. Mindig hangoskodtam, szerettem volna a társaság középpontja lenni, szerettem volna tetszeni a lányoknak, de ez valahogy nem sikerült. Kis szeplős, vörös kölkök voltam, biztosan nem voltam az esetük.

— Járt-e gyerekkorában színházba?

— Nagyon korai színházi élményem volt a Hunyadi László opera. Legalább háromszor láttam. Nekem sok nagytestvérem van, s velük rengeteget jártunk a Zeneakadémiára. Az akkori Gyerekszínházban láttam a Csili-Csala csodáit. Emlékszem, előadás után rohantunk hátra az öltözőkhöz, és autogramot kértünk a gyerekszereplőktől. Az biztos, hogy nagyon vonzott az a sok hókusz-pókusz, ami a színpad körül volt, nagyon szerettem, de sose akartam színész lenni.

— Vannak-e emlékei az úttörőéletről?

— Rengeteg! Amikor én úttörő voltam, még természetes volt, hogy minden nyáron sátorbáboztunk. Egyetlenegyszer laktunk épületben,

a Mecsek oldalában. Óbányán van egy régi malom, ott táboroztunk. Fantasztikus romantikája volt. Egyszer Velemben, az osztrák határ mentén vertük fel a sátrainkat. A határőrök csináltak egy álriadót, és mi találtuk meg a „határsértőket”. Hű, de izgalmas volt! Egyébként is szerettem az úttörőéletről. Sokáig csodáltam, bámultam a csapatgyűléseken a dobost. Mindig ott sündörögtem körülötte. Ez a fiú megtanított valamennyire dobolni. Nagyszerű volt. Eltelt fél év vagy egy év és felváltottam. Amikor mindenki vigyázban állt, én ott feszítettem büszkén, doboltam vagy fújtam a fanfárt, mert megtanultam fanfározni is. Amikor elvégeztem az általános iskolát, természetes volt, hogy visszamentem ifjúsági vezetőnek a csepeli, Kolozsvári úti általános iskolába, a 716. számú Petőfi Sándor Úttörőcsapatba. Itt volt a bátyám és a barátai is. Ez csodálatos nagy közösség volt; szeretet és önzetlenség jellemezte. Kitűnő táptalaja volt a remek emberi kapcsolatoknak. Itt tanultam meg, hogy mi a másokért való felelősség. Mint vezető, nem voltam túl hangos, csak annyira vettem komolyan a dolgokat, amennyire a közösség érdeke megkívánta. Amikor felvételiztem a Gyerekszínházba, sajnos abba kellett hagynom az ifjúsági munkát. Még ifiként egyszer meghívtak a Parlamentbe, a karácsonyi ünnepségre. Hűvösvölgyi Ildikó volt a műsor házigazdája. Elképzeltem, milyen jó lenne, ha egyszer én lehetnék itt a házigazda! Aztán ez a vágyam is teljesült. Háromszor is voltam házigazda Hadics Laci bácsi mellett.

— Sok szép szerepet eljátszott színházban és filmen is. Milyen érzés István királyt alakítani?

— Most valami nagyon szépet kellene mondanom?

— Hát!? Szeretném, ha elmondaná, miért is olyan nagy dolog István szerepének megformálása? Mit üzen az embereknek ez a darab?

— Nekem gondot okozott a szerep eljátszása, sokat bajlódtam, míg megtanultam. Hogy miről szól a mű? Arról, hogy milyen nagy dolog a döntés, milyen óriási felelőssége van annak, aki választ. Minden döntésnek következményei vannak, amelyeket vállalnunk kell, ha tudjuk, hogy a közösségünk javát szolgálják.

Kóka Rozália

Török fejtörő

Bizonyára emlékeztek, a tavaly júniusi és szeptemberi lapunkban fejtörőt tettünk közzé Buda visszavívásának 300. évfordulója alkalmából. A fejtörő mindkét fordulójának helyes megfejtéséért dícséretben és jutalomban részesültek: **Gregosits Gábor**, Tápszentmiklós, Kossuth u. 13. 9094; **Kelemen László**, Budapest, Reitter F. u. 114. 1131; **Mayer Ádám**, Győr, Kodály Z. u. 42. 9023; **Nyakó Szabolcs**, Debrecen, Lehel u. 10. 4032; **Tamasi Péter**, Pomáz, Móricz Zs. u. 10. 2013; **Vánkos Éva**, Kiskunhalas, Kölcsey u. 19. 6400. Gratulálunk a nyerteseknek.

Múzeumi foglalkozások

Az Iparművészeti Múzeum, előzetes jelentkezés alapján, minden kedden és csütörtökön, választható időpontban, művelődéstörténeti és kézműves foglalkozásokat rendez. A résztvevők három téma közül választhatnak: Mátyás király művészei és meseteri; a Napkirály udvarában; Rákóczi asztalánál. A gyerekek megismerkedhetnek a választott kor életével, alkotásaival, az állandó kiállításon megkereshetik a kornak megfelelő tárgyakat, valamint a látottak alapján apró tárgyakat is készíthetnek. A múzeum a következő címen várja a jelentkezőket: Budapest, Üllői út 33—37. 1091; telefon: 175-635.

Mezőgazdasági Könyvhónap

Ebben a hónapban a Mezőgazdasági Könyvkiadó a következő újdonságokat kínálja gyerekeknek: **Domokos Lajos**: *A lovaglás alapjai*; **Jékely Endre**: *Fogakkal és karmokkal*; **Lányi György** szerkesztésében: *Natura könyvmagazin*; A mindennapi hagyomány című sorozatban **Szatyor Győző**: *Faművéség*; és **Dr. Oláh Andor**: „Az idő a gazda mindenütt...” valamint **Sulyok Mária** 88 színes oldal a lakás, a télikert és az üvegház növényeiről. Kellemes időtöltést kívánunk!

Gergely-járás

A régi Gergely-napi játékot szeretnénk feleleveníteni. Részletesen a Magyar Néprajzi Lexikonban olvashattok róla. Mi csak annyit mondunk, hogy ezen a napon az iskolás gyerekek csapatostul jártak házról házra, így toborozták az iskolába készülő gyerekeket. Mivel az iskolai beíratás ideje március 1-je és 15-e közé esik, tegyék ezt a napot emlékeztetéssé a jövő évi elsősők számára. A népszokás felújításáról várjuk tudósításaitokat.

Bemutató Békéscsabán

A békéscsabai Jókai Színházban február 23-án mutatják be Békés József: Sándor, József, Benedek című darabját.

Cserebere

- Képeslapot gyűjtök: Kocsis Éva, Szögliget, Kossuth út 115. 3762.
- Negyedikes őrsökkel leveleznék: Jumbó őrs, Miskolc, II. Kulich Gy. u. 15. 3529.
- Szalvétát gyűjtök: Gábrriel Hajnalka, Győr-Szentiván, Gagarin út 62. 9011.
- Gyűjtöm a bélyeget, a csokipapírt és a cukorkás-papírt: Fábián László, Jud.: Bihar Str: Sírul Non Nr: 24/a. LOC: Osorhei Cod: 3715 Románia.

A novemberi fejtörők helyes megfejtése:

Keresztrejtvény: Kilenclyukú híd
Képrejtvény: Hortobágy **Próbálgasd:** DE, NE, BE, EB, EDE, RECE, NERC, DERE, BECE, REND, ERED, DERCE, BENCE, RENDBE, ERED-NE. **Hogy hívnak:** Erzsébet, Katalin **Számoljunk:**

89	62	82
+ 62	+ 89	+ 69
151	151	151

A novemberi rejtvények helyes megfejtéséért 50,— Ft-os könyvutalványt nyertek:

Fehér Márta, Kovács András, **Mogyoródi István**, **Pasqualini Éva**, Budapest; **Aranyos Edit**, Dunaújváros; **Baráth József**, Szeged; **Borda Csaba**, Húgyag; **Bertalan Csilla**, Jászládány; **Csongár Szilvia**, Zalaegerszeg; **Feltóti Szilvia**, Herceghalom; **Fiatl Viktória**, Leninváros; **Gulyás Balázs**, Győr; **Gyurkó Zsolt**, Zalaszentbalázs; **Hancz Péter**, Kóny; **Hegedűs Beáta**, Újkér; **Holnthoner Henrietta**, Fertőrákos; **Horváth Ildikó**, Nyáregyháza; **Katona Tamás**, Jászládány; **Kármán József**, Vác; **Király Krisztina**, Zalaegerszeg; **Kovács Veronika** és **Kovács Mária**, Újfehértó; **Kovács Viktória**, Dombóvár; **Lázár Zoltán**, Jászládány; **Lengyel testvérek**, Újcsanános; **Mészáros Hajnalka**, Rudabánya; **Molnár Irma**, Báránd; **Monori Éva**, Győr; **Nagy Cecília**, Jászládány; **Nagy Péter Balázs**, Komárom; **Németh Hajnalka**, Szil; **Németh Erika**, Pákozd; **Orgován Tamás**, Szob; **Pásti István**, Szombathely; **Pócsi Barnabás**, Hajdúszoboszló; **Rácz Éva**, Paks; **Remzső Erika**, Szentes; **Sass Judit**, Jászboldogháza; **Schepp Judit**, Pécs; **Schilling Zita**, Vác; **Soós József**, Salgótarján; ifj. **Szeszák János**, Nagykinizs; **Tihanyi Lajos**, Nagytőke; **Újhelyi Tamara**, Zalaszentiván; **Vasalík Réka**, Balatonfüred; **Vass Mónika**, Pécs; **Vass Cecília**, Sítke; **Vári Ivett**, Szeged; **Vigh Virág**, Miháld; **Miki Egér Őrs**, Berkenye; **Általános Iskola II/a oszt.** Érsek-
vadtort

Színésznő szeretnék lenni

Mi leszek, ha nagy leszek? Ugye, mindannyiótokat foglalkoztat ez a kérdés? Azt is tudom, gondolatban voltatok már autóversenyzők, óvónők, nyomozók, fodrászok és űrhajósok is. Aztán telik-múlik az idő és hűtlenek letetek korábbi elképzeléseitekhez. Bizony kevesen tudják pontosan már kisgyermek korukban, mit szeretnének igazán. Kasza Zsuzsa negyedik osztályos tanuló azok közé tartozik, akik biztosak a dolgukban. Színésznő szeretne lenni.

— Hogy jutottál erre az elhatározásra?

— Szeretek szerepelni, énekelni, táncolni. Már az oviban is bátran és szívesen szerepeltem. Tavaly az iskolai versenyen első lettem a „Falánk kiskacsa” című mesével. Most a Kispesti Munkásotthonban, a GORGÓ amatőr együttesben játszom.

— Hogyan kerültél oda?

— Az iskolában kerestek vállalkozó kedvű gyerekeket. Én boldogan jelentkeztem. Később a testvérem, Dóri is csatlakozott az együtteshez. Jelenleg én vagyok a legfiatalabb a csoportban.

— Mit szoktatok csinálni a próbákon?

— A próbákat Lökös Margit és Kárpáti Kamil író vezeti. Nagyon érdekesek a helyzetgyakorlatok, a bizalomjátékok, gyakran mondunk verseket és sokat próbálunk. Legutóbb egy dán amatőr színjátszó együttest láttunk vendégül és nemsokára mi is megyünk hozzájuk. A Tojás című Buzzati-darabbal szereplünk majd Dániában. Ebben én vagyok az egyik főszereplő.

— Elárulod az olvasóknak, miért éppen veled beszélgetek?

— Szívesen. Azért, mert a KISDOBOS szerkesztőségének rendezvényein, a Fürkész-találkozókon én vagyok Fürkész Fruzsina. Egy alkalommal Straub Dezsővel együtt léptünk fel. A Fürkész-indulót adtuk elő. Ott volt osztálytársam, Vass László is, mint Fürkész Balázs.

— Ki a kedvenc színészed?

— Nincs külön kedvencem. Egyformán szeretem őket. Nagyon tetszik a munkájuk. Ezért szeretnék színésznő lenni.

Zentai Mari

Harlekin Bábszínház

1985 januárjában alakult meg az ország harmadik hivatásos bábszínháza Egerben, Harlekin Bábszínház néven. Alapítója és művészeti vezetője Demeter Zsuzsa. Évente körülbelül 120 előadást tartanak. Legtöbbször Egerben és Észak-Magyarországon játszanak, de szívesen mennek az ország bármelyik pontjára. Egyik legnépszerűbb előadásuk Ignác Rózsa Csipkerózsika című műve. Rendezője Hollós R. László, zeneszerző Tolcsvay László, báb- és díszlettervező Lovasy László.

Fotók: Szántó György

Szívkirályfi és Csipkerózsika

Az elvarázsolt Szívkirályfi

Postafiók 100

Kedves Barátaim!

Talán emlékeztek rá: tanév elején arra buzdítottalak benneteket, hogy alakítsatok Kisdobos-barát örsöket. Nagyon megörültem, amikor láttam, mennyien érdeklődtek az új játék iránt. A Kisdobos-barát örsök szívesen végzik feladataikat. Íme egy kis ízelítő leveleiből:

„A zalaegerszegi Kilián György Általános Iskola 4. osztályába járunk. Zenei tagozatosok vagyunk. Rajunk Keresztury Dezső nevét vette fel, Dezső bácsi engedélyével. Büszkék vagyunk rá, ő is zalaegerszegi. Amikor a múzeumi feladatokat megkaptuk, nagy volt a lelkesedés. Felosztottuk a munkát: végigböngészünk az újságokat, híreket, képeket gyűjtöttünk, rajzoltunk. Annyi anyag összegyűlt, hogy nem győztük leírni. Segítségül hívtuk a tanító nénit és a szülőket is. Tudósítás a Göcseji Múzeumból címmel küldjük el neked... (Erről később tudósítunk.) Mit terveznénk városunkba? Szeretnénk vidámparkot, állatkertet, vadaskertet, meseországot, óriási akváriumot, földalattit, kisvasutat kisdobos vasutasokkal, libegőt, csodakertet trópusi növényekkel, kerékpárutat vagy kerékpár-pályát...”

Pintér Adrienn, krónikás, Zalaegerszeg, Varkaus tér 1. 8900)

Alapítólevelükön Dobos Dorka pecsét díszelgett. Kedves meglepetés volt.

„Gávavencsellő csodálatos vidék. A Tisza partján van. Ott, ahol a Lónyai-csatorna folyik beléje, iskolánktól kb. egy km-re. A Tisza partján áll egy gyönyörű kastély, melyet egy kis arborétum vesz körül... Szeretnénk neked egy kedves élményünkről beszámolni. Osztályunk kerékpárral kirándult a közeli Szabolcs faluba. A falu országos nevezetessége a Szabolcsi Földvár. Megyénk erről kapta nevét. A vár mellett található az ország legrégebbi bazilikája, amely I. István király korában épült. I. László király 1092-ben itt tartotta az első zsinatot (országgyűlést). Meglátogattuk a falu múzeumát, a Mudránykúriát is. Itt csodálatos freskók találhatók. Az egyik freskó helyén egy dátum olvasható: 1301. Ekkor halt ki az Árpád-házi királyok nemzedéke. Csodálatos élményben volt részünk ebben a tölünk 6 km-re lévő kis faluban. Kisdobos társainknak javasoljuk, tekintsek meg ők is.”

(Általános Iskola Gávavencsellő, Tolói út 63. 4472)

Tudósításuk mellé csodálatos termés-, kagyló- és csigagyűjteményt küldtek a parkerdőből. Azóta polcomon díszleg barátságunk jelképe.

„Mi a Pécs-Meszesi Általános Iskola 4. számú napközis csoportjának 4. osztályos Kisdobos-barátai vagyunk. Az elmúlt héten örsünk tagjai a Városterületi és Munkásmozgalmi Múzeumban jártak. A képen a múzeum udvara látható. Valamikor itt folyt a Tettye patak, ezért sok malom épült a partján,

ahol tímárok dolgoztak. Ez az épület is tímárház volt. A kiállítás bemutatja a 143 éves török uralom emlékeit. Láttuk a céhek életéről szóló kiállítást, és megtaláltuk a szabadságharc emlékeit: a kisdobot, a csákót és a 48-as kardot is. Ha Pécsre jöttök, okvetlenül nézzétek meg! ... Nagy kéréssel fordulunk hozzátok: Szeretnénk, ha felújítanák a játszótereket lakóhelyünkön. Pingpongasztalokat állítanának fel, felújítanák a gázos tollaslabda-pályát, építenének dühöngőket, ahol szabadon focizhatnánk. Tenispálya sem lenne rossz! Nagyon hiányzik a kerékpárút, ahol biztonságosan közlekedhetnénk! Legnagyobb vágyunk egy uszoda, ahol mindannyian megtanulhatnánk úszni. Ezek most még álmok. De figyelmeztessétek azokat, akik ezt valóra válthatnák!”

Topánka Eszter örsvezető és **Matos István**, Pécs, Tolbuhin u. 58. 7629)

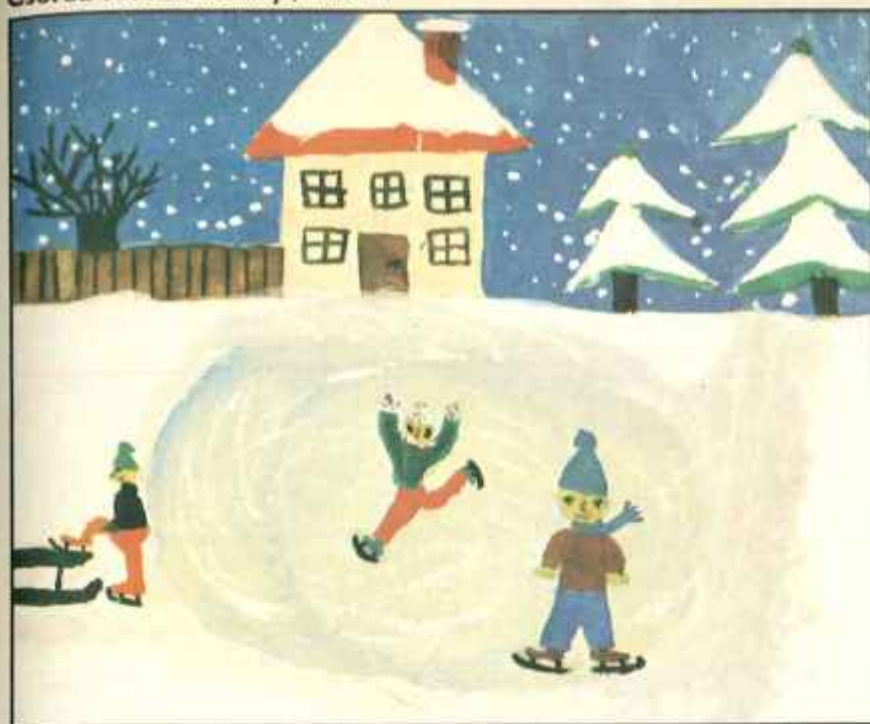
Fontos kérést fogalmazott meg István. Egy jó tanáccsal hadd segítsem. A játszóterek felújításához, a kerékpárút megépítéséhez ajánljátok fel segítségeket. Munkátok eredményének még jobban örültök majd.

Ti pedig, kedves levelező barátaim, írjátok meg, milyen sportolási lehetőségek vannak lakóhelyetek környékén. Várom leveleiteket. Szeretettel üdvözlő benneteket:

Dobos Dorka

A mogyoró íze

Topogás az ajtó előtt.

— Csak jól verjétek le magatokról a havat!... a csizmákról majd én lesöpöröm!... — fogadta édesanyám a szomszéd gyerekeket.

Mert télen is meg nyáron is olyanok voltunk mi négyen, mint a testvérek: Lali, Jóska, Pisti és én. Az volt a bevett szokásunk, hogy az egyik nap itt, a másik nap a másik háznál találtuk fel magunkat.

Először tanultunk, aztán babrikáltunk kukoricaszemekkel vagy bab-szemekkel. Készítettünk kórohegedűt, építettünk kártyavárat, döntöttünk dominót vagy marokkóztunk... De legjobban szerettük a tégy-végyet!

Aznapi valahogy semmi sem ment úgy, mint máskor. Fogadott nagypapám, ki addig csak csibukjából pöfelve hallgatott, egyszer csak szólt!

— Látom, hogy nem találjátok az értelem fonálát! Mutatok én nektek valamit!

Elővette az óraláncon függő bicskáját, s a begyújtáshoz aprított fadarabok közül kiválasztott egyet. Faragni kezdte. Mi köré kuporodva lestük, mi lesz az vajon?

— No, már kész is! — szólalt meg s az asztal közepére ejtette a remekművet.

— Kocka!!! — mondtuk, egyszerre örülve és meglepődve.

— Bizony egy kocka! De ez nem akármilyen kocka ám, hanem szerencsekocka!... Ugorj, hozz már egy tintaceruzát — lóditott engem.

Nyelvéhez érintette a hegyét, és az oldalakra nagybetűket rajzolt: T, V, X, X, Mk, Mb. Álltunk megkövülve, mert a mi gyerek-eszünk el nem tudta gondolni, mit jelentenek ezek a betűk.

— Tán valami kópéság lesz ebből!? — buggyant ki Laliból.

— Dehogy is! Játék ez a javából! Üljetek körül az asztalt! — osztogatta nagypapám a parancsot. — Számoljon mindenki magának ötven szem kukoricát. Ebben a szakajtóban lesz a bank. Egymás után gurítunk a kockával, s amelyik betű felülre kerül, akként kell a játékosnak cselekedni: a T azt jelenti, hogy tégy, tegyél a bankba annyit a sajátodéból, amennyiben a játék elején megállapodtatok (2–3 stb. szemet), a V azt, hogy vegyél (innen a játék neve is!), az X

sem nyerést, sem veszteséget nem jelent, a következő játékos dobhat, az Mk jelentése, hogy „mind ki”, megnyerted a bankot, az Mb pedig, hogy a magadét mind be kell tenned, elvesztetted! Amikor valaki a bankot elnyerte, ő maga lesz a bankos, és minden folytatódik tovább!

Megértettünk mi mindent! A papa vigyázta a bankot, s hol nyertünk, hol veszítettünk. Nagy nevetés csatant annak szájából, ki az egészet rövid ideig magáénak mondhatta... s így ment ez vég nélkül, körbe-körbe. Űgyet sem vetettünk arra, hogy a papát az édesanyám váltotta fel. Mikor visszajött, egy kis vesszőkosarat tett az asztalra, felcserélve a másikat.

— Mogyoró!!! — ujjongtunk mindannyian. — Ezt meg is ehetjük?

— Hát mi másért hoztam volna? — válaszolt nevetve. — De...

— De!?!? — kérdeztünk vissza félénken.

— De a leckével hogy is álltok?

Kapkodtuk a táskából a füzeteket s tartottuk elé. Ő nagy szakértelemmel végigmustrálta az írott sorokat, s bütykös ujjával egy-egy betűre bökött, ha nem tetszett neki. Egészen megkönnyebbültünk, amikor mind a négy munkára elismerően bólintott.

Óvatosan ütögettük, törögettük a mogyorót, mert csak a héjnak volt szabad szétrepednie. Papa megvárta, amíg a szánk átvette a mogyoró ízét, aztán az aprócska kosárra rátette hatalmas, bundás süvegét és azt mondta:

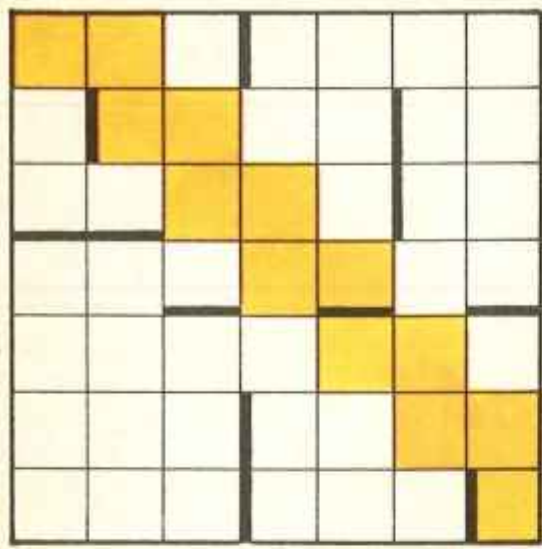
— Hékáim! Holnaptól játszani lehet a mogyoróval, de enni csak annyit, amennyit megérdemeltek!

Másnap délelőtt valósággal megtáposodtunk. Jelentkeztünk, feleltünk, még szünetekben is bújtuk a könyvet, ismételtük a szabályokat. Meg is kaptuk a megérdemelt mogyorót. Összefogtuk a két tenyerünkbe és zörgöttük nagy örömmel. Élveztük a játékot — míg végül nem bírtuk tovább: megettük! Felséges íze volt! A mai napig sem ismerek jobbat. A mogyoró íze keveredett a jó munkával szerzett öröm ízével. Ez volt ám az igazi!

Konrád László

FEBRUÁRI FEJTÖRŐ

Keresztrejtvény

Írjátok be a megfejtéseket, majd a színes négyszögekbe eső betűket olvassátok össze. Ez a jutalmatok, ha Fűrész Balázs útját követitek — és egyben a keresztrejtvény megfejtése: ÉLELMES, MAGILLA, HAMISKA, KISKERT, A RÁGÓ, MAKI, LÉRE, HÉJA, ALÓL, AZÁM, INKA, AKÓS, SZAK, JÓS, ÓRA, ALT, ART, ÓDA, RSR, EST, SET, MÉR, IN, SK

Pótolod ki

a négybetűs nevek hiányzó első betűit és olvasd össze azokat. Népszokásokban bővelkedik ez az időszak.

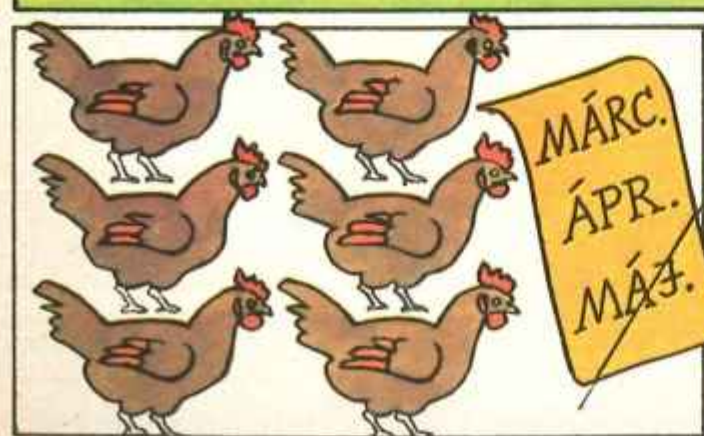
e	n	o	á	n	u	a	
r	t	b	r	n	s	b	
i	i	i	i	i	i	i	

Sorbarakó

Válaszolj a kérdésekre, és a betűket rakd be szám szerint egy sorba. (Már az első két válasz is megadja az eredményt, a harmadik szót segítségül adtuk, ha valaki a másodikat nem ismerné.) Csajkovszkij másik híres balettművének címét kapjátok.

Nem nagy	12	3	1	2	11	5	6
Kukoricalepény	4	7	8	10	9	13	
Lovakat őriz a pusztán	1	2	11	5	8	10	
1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13			

Mégegyszer Csajkovszkij

Lóugrás szerint

olvasd el, mit írtunk a négyzetbe. Nem mondjuk meg, hogy hol kell kezdeni. Az eredmény Csajkovszkij egyik ismert, gyönyörű balettművének címe.

I	Ő	T
Ö		D
A	Ó	R

A rejtvények megfejtését február 26-ig nyílt levelezőlapon juttassátok szerkesztőségünk címére: Budapest, Postafiók 100, 1502.

Dob perereg

A telet mulató, tavaszt köszöntő mulatságokhoz szép hangú, tartós dobot készíthettek keménypapír-hengerből. Müpadlót, szőnyeget árusító boltban szívesen adnak.

Hártyának szárított disznó- vagy marhahólyagot vegyetek a hentesnél. Hólyag híján celofán is megteszi. Az arasznyi vastag hengerből 5—8 dobnak valót is vághattok fűrészsel. (1)

Az éleket csiszolópapírral gömbölyítsétek le, a hólyagot pedig — félbevágva — langyos, szappanos vízben puhítsátok meg (a celofánt tiszta vízben). A hártya rögzítéséhez csirizt, azaz vízzel kevert lisztet vagy vizes alapú ragasztót használjatok. Egyenletesen, vékonyan kenjétek be vele a dob peremét. A 2. ábrán pontozással jelöltem ezt a felületet. Ezután feszítsétek rá a hólyagot vagy a celofánt. Utóbbiból két réteget ragasszatok föl, hogy jó erős legyen. Szobahőmérsékleten egy-két óra alatt megszárad. Csak azután szabad kipróbálni! Vízfestékekkel, zsírkrétával, tuszal szépen pingáljátok ki. Lehet olyan is, mint a híres 48-as kisdobosoké. Egy madzaggal főköthetitek a derekatokra. Két bot vagy hurkapálca végét ronggyal tekerjétek be, s már is kész a dobverő. De párba is köthettek a tarka dobokból: farsanghoz, téltemetéshez meghozza a jókedvet.

Rumi László

A KÉK KERÍTÉS

Van valahol egy kék kerítés, amelyik szereti, ha rajzolgatnak rá.

Réka pityerggett, Körmi a kerítést rugdosta. – Mit csináltok itt? – kérdezte Bence. – Mindjárt kezdődik a jelmezbál! – Nincs jelmezzünk!

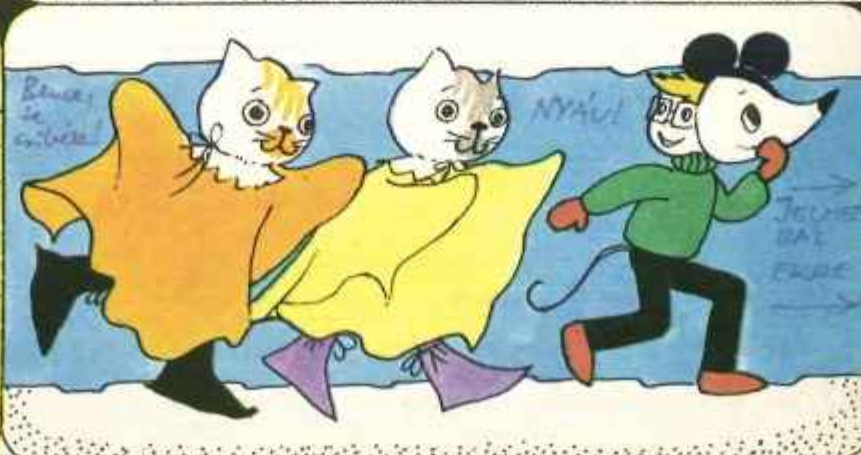
– Tudok egy jó macska-jelmezt. Le-rajzolom. Nézzetek ide! – Bence be sem fejezte a rajzot, amikor Rékák már el is szaladtak.

Megjött a két iker-cica. – Remek! – kiáltotta Bence. – De melyik Réka, és melyik Körmi? Nem áruljátok el? Úgyis kitalálom egy perc alatt!

A hirre, hogy a farsang elmarad, a szürke macska pityereggni kezdett, a rozsdás meg a kerítést rugdosta. – Megvagytok! – nevetett Bence.

– Réka, Körmi, gyertek! Mégis lesz jelmezbál! – Igen? – nyavogták a macskák. – Akkor fussunk! – és jól megkergették az okos egeret.